

ВЛАДИСЛАВ ІВЧЕНКО

ІМЕНІ СКОВОРОДИ

р о м а н

Темпора
2023

ЗМІСТ

1. ОМЗМО	6
2. Іншогубець	42
3. Аспушкін	78
4. Вогняний одесит	126
5. Чорна Княгиня	160
6. Бучанські хапуни	200
7. Паулюс	226
8. Кавунозаври	250
9. Сірень-4	277
10. Остання путь	317
11. Барон Балтика	353
12. Бурятські запеченці	396
13. Звісно переможемо!	434

1.

ОМЗМО

— Вишня, на вихід!

Сашко підвівся. Ребра досі боліли. Зламані? Та ні, навряд чи він би ходив зі зламаними ребрами. Мабуть, просто тріщини в надкисниці. Вийшов у коридор, де чекало двоє бійців з автоматами. Менти, не тероборона. Сашко ментів не любив, бо в перший же день війни здиміли з Оклункова, зникли, наче й не було, і повернулися лише тоді, коли тероборона вже побудувала блокпости і відбивала русню. «Херої чортові, а тепер отримують воєнну зарплату і розказують, як врятували місто», — думав він.

— Руки за спину! Руш!

Повели коридором з тьмяним освітленням. Сашко сподівався, що йдуть до сходів, що виведуть кудись з цього підвалу, може, хоча би світ білий побачить. Але ні, пройшли метрів тридцять, зупинилися біля дверей. Один з бійців зазирнув за них.

— Привели.

— Заводьте.

Сашка завели в якусь кімнату, у якій стояв стіл, а за ним сиділо одразу троє: двоє чоловіків і жінка. Усі в камуфляжі, броніках, з кобурами на боку. Наче на передовій. Сашко скривився, бо не любив ось таких вояків, які за сотні кілометрів від лінії фронту вдавали, наче вони на нулі.

— Дякую, ідіть. — сказала жінка, і з її голосу було зрозуміло, що вона тут головна.

Сашко здивувався, бо зазвичай командирами були чоловіки. Але менти кивнули та пішли, зачинивши за собою двері. Значить, дійсно головна. Сашко роззирнувся у кімнаті. Стільця

для нього не було. Це Сашку не сподобалося. Не приховував емоцій, коли дивився на цих трьох. Один був чорнявий, аж трохи східної зовнішності, невисокий, плечистий, з короткою, повною сивини бородою. Років п'ятдесяти. Другий був високий, тлустий і з червоною пикою випивохи. За сорок. Жінці років тридцять п'ять. Пишні губи, коротка зачіска, великі очі. Дуже сексі. Сашко відчув ерекцію. «Застоявся наш поїзд в депо». Сашко вилежався за ці дні, харчування якесь та й було, спав, скільки хотів, то почалася ерекція і еротичні сни. Точніше, порнографічні. Він би скинув тиск звичайним методом, але боявся, що може бути камера спостереження, відео з якої спробують використати проти нього. То терпів, хоч це було дуже непросто.

— Прізвище, ім'я, по батькові. — басовитим голосом озвався високий і суворо подивився.

— А ви хто в біса такі?

Сашко не те щоб був дуже крутий. Якби його питали якісь серйозні дяді з прокуратури чи ментовки, він би не ліз на роги. Але ці були точно не «погони». Занадто дивнуваті. То вирішив, що можна трохи повилеменчуватися. Сашко зростав на Гумці, в одному з найнеспокійніших районів Оклункова, де навчився швидко встановлювати, як і з ким можна розмовляти.

— Дружок, запитуємо тут ми. А ти відповідаєш. Коротко і по суті.

Високий дивився на Сашка, не знижуючи градусу суворості. Той зухвало посміхнувся.

— Та ви що! Пиздець, які грізні!

Жінка глянула на своїх поплічників.

— Здається, його треба відпиздити. Бо щось не доходить.

— Ну, треба так треба.

Чоловіки підвелися. У високого з рукава камуфляжної куртки несподівано випала дерев'яна палиця, у чорнявого в руках опинилося щось схоже на електрошокер. На тій-таки Гумці Сашко також набув навичку тверезо оцінювати свої шанси у можливій бійці. І от просто зараз жодних шансів для себе не бачив.

— Вишня Олександр Одісейович, тисяча дев'ятсот вісімдесят восьмого року народження, місце народження — Москва. Це випадково так вийшло. Мама поїздом їхала з відрядження,

передчасні пологи, ось так і народився у тій йобаній Москві. Досі соромно. На своє виправдання можу сказати, що в столиці тюрми народів прожив лише шість днів і далі був перевезений до Оклункова, де і зростав на нашій, богом даній, українській землі.

Усі троє презирнулися. Жінка подивилися на Сашка.

— Більше не вийобуйся. Бо у пацанів правило, що коли вже підвелися, то треба пиздити.

— Більше не буду.

Чоловіки сіли, високий почав записувати щось у великий товстий зошит.

— То Одиссейович?

Жінка з цікавістю подивилася на нього. Сашко кивнув.

— Батька звали Одисеєм. Дідусь був палким шанувальником античності, то сина назвав Одисеєм, а доньку — Кассандрою.

— А чому ж ти — Олександр, а не Телемак?

Сашко здивовано глянув на жінку. Вже звук, що люди навколо дупля не ловили в античній міфології, ще про Одисея щось могли чути, але далі суцільна темрява. А ось вона знала, як звали його сина. Така сексі, а ще й згадала Телемака! М-м-м!

Сашко відчув, як по тілу розлилася млість. Розумні жінки завжди його збуджували. На жаль, не завжди взаємно.

— Тато так наївся свого дивного імені, що вирішив назвати сина простіше. До речі, батько розповідав, що колись познайомився з Пенелопою! Але вона була страшна, як атом, ще й з волохатими ногами. Тато вирішив не приносити особисте щастя у жертву міфологічному косплею, то одружився на Альоні.

— Можна сказати, що на Олені, тоді вийде більш-менш міфологічно. Дівоче прізвище мами часом не Троянська?

— Приємно розмовляти з розумною людиною!

Сашко посміхнувся, але не помітив, щоб його комплімент щось змінив у ставленні жінки.

— Яке дівоче прізвище матері?

— Манжела. Старовинне козацьке прізвище. Хоча її брата, мого дядька, весь час дражнили Манделою, ну, був такий лідер руху проти апартеїду у Південній Африці. Він ще і смаглявий був, чи то циганська кров, чи то інший якийсь південь, то його

всі тим негром дражнили. Для села досить-таки образливе прізвисько, якщо зважати на тамтешній побутовий расизм.

Здається, жінка трохи посміхнулася. Сашко зрадів.

— Що ж, Сашко, розкажи, як ти опинився під арештом? — спитав високий, всі троє суворо дивилися на Сашка.

— Хотів би уточнити, чи вам потрібна вся історія мого перебування в теробороні, чи саме той клятий день, коли мене арештували?

— Коротко — передісторію, з подробицями — той день.

— Доповідаю: двадцять четвертого лютого, одразу по тому, як дізнався про війну, вірніше про початок широкомасштабного вторгнення, бо війна у нас ще з чотирнадцятого року, я прибув до міського військкомату, відстояв купу черг, пройшов медкомісію, але мене нікуди не узяли через відсутність досвіду служби в армії. Сказали, що передзвонять. Вже увечері русня була під Оклунковим. У мене біля будинку пройшла колона танків. Я побіг в гараж, зробив десяток пляшок з бандер-смузі, ну, з легкозаймистою сумішшю, засів за бетонним парканом водозабору, готовий до активних дій. Але русня тієї ночі більше тут не їздила. Стала за містом. Наступного дня я рушив до центру, думав, може, якийсь мітинг спротиву буде, але ніфіга. Менти втекли, СБУ теж, військових в місті і не було. Повний пройоб. Але зустрів знайомого, той сказав, що наче будуть організовувати тероборону. Знайомий воював у чотирнадцятому, мав зв'язки, то я пішов з ним. За три дні ми отримали зброю, по калашу і ріжку набоїв, у мене були трасувальні. Потім ще розжився парочкою пачок звичайних. Проти танків це, звісно, херня на паличці, але все одно краще, ніж з голою сракою. До того ж ми почали будувати блокпости на в'їздах до міста. Наш був на Чорноліському шляху, і звідти спробувала заїхати русня. Два бетеери і дві вантажівки. Ми підпустили їх поближче і відкрили вогонь. У нас був гранатометник, дядько під шістдесят, влучив у бік бетеєру, той задимівся, русня відступила. Такий от перший бій, але я тоді, на жаль, не зробив жодного пострілу. Бо мене заціпило від перших же черг. Кажу ж, не було досвіду.

Сашко зітхнув. Міг би щось пиздіти про героїзм, про власноруч вбиту русню, але вирішив бути чесним.

— Русня відкотила, залишили пошкоджений бетеер десь в кілометрі від міста. Ми з'їздили, спалили його к чортам. Нам підвезли ще снарядів для гранатомету. Люди підійшли. Чекали атаки, але русня більше не лізла. Так і чергував на посту. Дванадцять годин чергуєш, потім відсипаєшся. Щоб не збирати людей по всьому місту, відсипалися в гуртожитку колишнього військового училища. Там нас і побомбили. Був трохи поранений, ну, вірніше, отримав травми, кілька днів відлежався і далі служив. Двічі виходили з міста у вилазки проти русні. Раз не зустріли орків, а раз спалили дві покинуті русняві вантажівки. Потім русня відступила, стало спокійніше, чергував на блокпостах. Підписав контракт, став членом де-еф-те-ге, тобто добровольчого формування територіальної громади. Тепер от цей договір збираються зі мною розірвати через ті йобані події...

Сашко зітхнув і подивився на жінку. Хотів від неї співчуття, але вона була незворушна.

— От саме про них детальніше.

Високий, поки Сашко розповідав, щось швидко писав, мабуть, конспектував його слова.

— Я останній тиждень перед арештом чергував на блокпосту з боку Верхів. Це таке село у пагорбах кілометрів за двадцять від Оклункова. Красиві місця, там під пагорбами Сурма протікає. Влітку прямо рай. І от там русня стояла, бої були. Зараз русню вибили, але там же кордон поруч, то все одно неспокійно. Ми перевіряли машини, велосипедистів і перехожих. Більше працювали на в'їзд, щоб руснява деєрге у місто не заскочила. Але дивилися і на виїзд. Нас на блокпосту було двадцятєро. Десять на дорозі, десять відпочиває, потім міняємося. Увечері машин якраз було багато, люди поспішали в місто до початку комендантської години. То вийшли на дорогу всі двадцять, щоб пропускати швидше. Ми б ту жінку і не помітили, не до пішоходів було, але я відійшов до вітру. А коли повертався, побачив її. Жінка як жінка, років під п'ятдесят, худа, чорнява, у чорній хустині. Ну, знаєте, як траурна. Але зараз же війна, зараз багато хто в траурі. З жінкою було двоє дітей. Хлопчику років п'ять чи шість, і дівчинці близько десяти. Жінка вела їх за руки, вони ішли якісь похнюплені. Ну жінка, ну діти, ми в таких і документів не перевіряли, бо ми ж вишукували

диверсантів, шпигунів чи коригувальників вогню. Жінок майже не перевіряли, але ця видалася мені підозрілою.

— Чому?

— Та не знаю. Може, тому, що вона тих дітей наче тягнула за собою. Вони пленталися, як неживі, через силу, чи що. І дивилися в землю. Знаєте, так діти зазвичай не поведуться. У мене своїх немає, але є племінники, то я знаю. А ці навіть голів не піднімали. Та і сама ця жінка... Щось в ній було тривожне. Навіть не через чорну хустку, щось інше. Я не можу цього пояснити, але от щось мене зачепило. І я замість того, щоб бігти на дорогу, пропукати машини, спитав в неї документи.

— І що вона?

— Показала паспорт. Обгорілий, з пропискою у Донецькій області, місто Маріуполь. Каже: «Беженці ми, більше місяця в такому аду пробіли, что не дай бог!» І аж сльозу пустила.

— Вона російської говорила?

— Так, російською. Але вимова не кацапська, а така, як у нас на півдні балакають. Маріуполь, всі ж бачили, що там відбувається. Мені соромно стало, що я цю бідолашну зупинив. Повернув їй паспорт, вибачився, що потурбував.

— Паспорт підозр не викликав?

— Та ні, паспорт як паспорт, тільки трохи обгорілі кутки. Ну так Маріуполь, чому тут дивуватися? Можна сказати, що з пекла жіночка вирвалася. Повернув паспорт і вийшов на дорогу, на свій пост. Жінка з дітьми пішла далі, з міста.

— Хіба це не підозріло, що на ніч кудись ішла з міста?

— Ну, там по трасі неподалік село, маршрутки туди увечері не ходять, то люди ідуть пішки. Ми вже звикли. Інше підозру викликало. Я на дорозі стояв, коли второпав, що діти-то були засмаглі!

— Засмаглі?

— Наче циганчата!

Жінка суворо глянула на Сашка.

— Підбирай кращі метафори, бо від цієї трохи посмерджує расизмом.

— Добре. Ну, засмаглі, наче з Анталії приїхали. Тут немає расизму?

— Не вийобуйся.

— Не буду. І от я подумав: якщо вони з Маріуполя, значить, сиділи тижнями у підвалах, ховалися від обстрілів! Де б вони засмагали? І сама ж жінка була бліда, аж трохи жовтувата, як буває, коли довго не бачиш сонячного світла! А діти — засмагли! Хіба не підозріло?

— Може, це були не її діти?

— Може. А тоді куди вона їх вела? І чому так стискала їм руки? Чому вони були такі дивні, наче залякані?

— Стискала руки?

— З усієї сили! І діти дивилися в землю, не усміхалися, нічого не говорили, наче причаровані! Це було підозріло! То я вирішив перевірити документи на дітей. Жінка на той момент вже відійшла від блокпосту метрів на сто. Я побіг за нею, крикнув, щоб зупинилася. Вона озирнулася і несподівано зійшла з дороги у двір. Там був покинутий будинок, вже без даху, майже руїни. Двір був зарослий чагарниками. За двором починався яр. Коли чекали на появу русні, то у тому дворі сидів гранатометник і пара автоматників прикриття. Мали підбити першу машину русні і відступити. У нас на блокпосту було б трохи часу підготуватися до оборони. І от жінка чомусь зайшла у той двір, що було геть підозріло. Я побіг за нею, перед двором клацнув затвором. Не те щоб я стріляти збирався, просто хотів показати, що налаштований серйозно, не жартую. Увійшов у двір. Ані жінки, ані дітей не було видно. Крикнув, щоб виходила. Мене по рації спитали, куди це я втік з блокпосту. Міг би викликати допомогу, але засоромився. Бо жінка і діти, що ж я, сам все не з'ясує? Став обходити руїни хати, коли з-за рогу вийшла та жінка. Я аж відсахнувся від несподіванки. Вона гнівно подивилася на мене, дітей не було видно.

«Што тебе нужно?»

Голос в неї був хрипкий, скрипучий, не говорила, а каркала.

«Покажіть документи на дітей».

«Ето мої деткі!»

«Та я ж і не проти. Документи тільки покажіть».

«Мої деткі!»

Вона заверещала, в неї був якийсь божевільний погляд. Я знаю про що кажу, у мене у батьків на поверсі божевільна жила,

вона така само дивилася при загостреннях. То я не злякався, бачив вже таке, але засоромився, що людина таке пережила, а я оце причепився. А потім я помітив у її погляді ненависть. Лють. Не можна було залишати з такою жінкою дітей.

«Де малі?»

Хотів обійти жінку, але вона стала у мене на шляху.

«Уході! Тебе же хуже буде! Уході!»

«Або покажете документи на дітей, або я вас арештую!»

«Уході! Мої детки!»

Я схопив її за плече, щоб відсунути і пройти за ріг, де мали б бути діти. Потім удар, різкий біль, і більше нічого не пам'ятаю.

Сашко зітхнув, знизав плечима. Всі троє уважно на нього дивилися.

— Зовсім нічого?

— Таке, наче нокдаун. Опритомнів вже коли мене несли на ношах. У грудях дуже боліло.

— У грудях?

— Так, ось, навіть синець залишився.

Сашко розстебнув сорочку і показав.

— Думаю, що тріщина надкисниці на ребрах. Досі болить.

— У рапорті твого командира написано, що ти стріляв.

— Так. У мене був повний ріжок, а коли мене знайшли, він був порожній. Тобто вистріляв всі набої. Хлопці кажуть, що одною довгою чергою.

— То що ж відбулося?

Сашко переступив з ноги на ногу, зітхнув.

— Не знаю. Я це і командирам говорив. Останнє, що пам'ятаю, це як узяв ту жінку за плече, щоб відсунути з дороги. А потім удар і біль, різкий та блискавичний, від якого я знепритомнів.

— А якщо все ж таки спробувати згадати? Які відчуття були в ту мить, коли знепритомнів?

— Ну, не знаю. Інколи мені здається, що я тоді аж підлетів. Від удару, чи що? Але хто того удару завдати міг? Та жінка? Вона важила кілограмів п'ятдесят, а я в півтора рази важчий, плюс бронежилет, розвантажка, автомат. Вона точно не могла так вдарити, що я аж підлетів, а ребра мої тріснули.

Сашко опустил погляд і почервонів.

— Я розумію, що моя розповідь виглядає дивною. Може здатися, що я щось не договорюю. Але офіційна версія — взагалі дурня! Ну самі подумайте! Слідство вважає, що та жінка продала мені якийсь наркотик, який я прямо у тому дворі вжив, спіймав дурку, почав стріляти, а потім так наїбнувся, що тріснули ребра, навіть бронезилет не допоміг! Ну хіба не дурня?!

— Ти вживаєш наркотики?

— Ні. Тобто раніше я час від часу міг покурити травку. Раз на місяць, не частіше. Ми з дівчиною курили. Ну там, після сексу.

Сашко задоволено посміхнувся. Йому приємно було вигадувати і секс, і дівчину, не казати ж, що кури в компанії таких же самотніх дрочерів, як і він. Зітхнув, покрутив головою, наче гнав геть приємні спогади.

— У вас був секс раз на місяць?

Жінка подивилася на нього зі співчуттям. Сашко хотів викликати захват, а не співчуття. Треба було щось вигадати.

— Вона була заміжня! Чоловік в прокуратурі працював, той ще мудак, то нам доводилося дотримуватися конспірації...

Сашко загадково усміхнувся, був готовий вигадувати цю хвилюючу історію далі. Але ніхто не чомусь не захопився.

— Коли кури в останній раз?

— Ще перед двадцять четвертим. З початку війни, вірніше, повномасштабного вторгнення, не курю. Наркоту ж мені приписали, бо я не пиячу.

— І чому це?

Високий подивився на Сашку з такою підозрою, що той почервонів, наче його спіймали на чомусь ганебному, а то й злочинному.

— Дуже важке похмілля. Отруєння прямо. Варто пару чарок випити, і буду потім день вмирати. Така хімія організму.

— Дивно, дуже дивно.

Високий не знизив градус підозрілості. Судячи з його обличчя, сам випивав частенько. Сашку схотілося швиденько змінити тему.

— Та нічого дивного, просто от мені не можна пити. А слідство вирішило: здоровий, а не п'є, значить, наркоман якийсь! Але я не наркоман! І офіційна ж версія нічого не пояснює! Хто

та жінка? Який наркотик вона мені продала? Чому в крові у мене нічого не знайшли? Де поділися діти? Як я отримав травму? Жодних відповідей. Офіційна версія зосередилася на тому, який я поганий!

— Заспокойся.

Тільки після слів жінки Сашко второпав, що перейшов на крик.

— Вибачте. Просто мені болить!

— Повернемося до того випадку. Ти описав, що ти думав у той момент, коли бачив жінку. А що ти відчував?

— Відчував?

— Так. Як ти сприймав ту жінку емоційно, не розумом, а тілом?

— Тілом?

— Так.

Всі троє уважно дивилися на Сашка. Той аж трохи знітився.

— Ну, я не знаю...

— Кажіть як є!

— Ну там якось дивно було...

— Розповідай!

— Не знаю, як це описати...

— Як завгодно, говори!

— Ну у мене в голові наче замигкотіло щось. Якийсь вогник.

— У голові? Де саме?

— Здається, ось тут, між тім'ячком і потилицею. Таке щось, наче завібрувало, замигкотіло. Лампочка якась.

Сашко стояв і мацав свою голову. До війни у нього була красива зачіска, а потім поголив голову ледь не під нуль, бо не до краси.

— Ось тут вібрувало.

Сашко пальцем вказав місце на своєму черепі.

— Нахили голову.

Сашко нахилив. Троє підійшли до нього і уважно роздивлялися, куди він показує.

— Таке з тобою вже траплялося?

— Ні.

— Жодного разу?

— Жодного разу.

— Точно?

— Точно.

— Може, таки пригадаєш?

— Та ні, це вперше таке було.

Ті троє презирнулися, здається, були розчаровані відповідями Сашка.

— Але тоді вібрувало у голові? І вогник був?

— Так. Я ще подумав, що, може, просто трохи заїбався. Воно ж ті два з половиною місяці чергувань на блокпостах. Спочатку тут справжня війна була, поки русня вешталася неподалік. Постійно в стані стресу, от і виснажився, відбувається якась херня в голові. А вона ж і так постраждала.

— Постраждала? В сенсі?

— Я ж казав: під бомбу потрапив.

— Під бомбу?

— Ну, гуртожиток, де ми ночували, бомбила русня. Дві бомби скинули, не влучили, будівля вціліла, але вікна повилітали. Було багато легкопораних від уламків скла. Але мені не пощастило більше, бо мене дверима вдарило.

— Дверима?

— Я спав, коли почув ревіння літака. Тоді ж навіть тривоги не було. Прокинувся від ревіння, злякався, що будуть бомбити, підхопився, щоб бігти у підвал, де в нас було бомбосховище. А тут вибух. Далі нічого не пам'ятаю, опритомнів, коли мене побратими тягли сходами. Скривавленого. З'ясувалося, що вибуховою хвилею зірвало двері і вони з розгону вдарили мене по голові. От сюди, в бік. Вуха розбили, багато крові. Лікарі сказали, що якби удар прийшовся у скроню, то я був би нежилець. А так обійшовся струсом мозку.

— Чому про струс немає записів у твоїй справі?

— Мене хотіли комісувати, але я попросив, щоб ніде про струс мозку не було. Я хотів залишитися в лавах тероборони, щоб захищати Україну зі зброєю у руках. Нас готували до перекидання на кордон. Там була б справжня служба, а не на блокпостах стояти. Але тепер мене, мабуть, вигонять.

Сашко сумно зітхнув. Троє за столом презирнулися, чомусь задоволено посміхалися.

— Коли цей струс стався?

— На початку березня. Русня тоді дізналася, що в Оклункові тероборона з'явилася, вирішили знищити. Якби поцілили

в гуртожиток, багатьох би вбили, а так лише поранені, здебільшого легко. У мене єдиного струс мозку, ну і ще там одному хлопцю пів вуха уламком відсікло.

— Нам треба ще подивитися твою голову.

Усі троє знов обступили Сашка, стали дивитися шрам на вусі, мацали волосся, роздивлялися у ньому розсічену шкіру, яка вже зажила, але слід залишався. Сашко не знав, що і думати. Відчував себе якимось експонатом чи піддослідним кроликом.

— Роман, але всі називають мене Дід.

Чорнявий несподівано подав руку Сашкові. Той потис.

— Влад, позивний Карлсон.

Подав руку і високий.

— Карлсон? А чому Карлсон?

Сашко був впевнений, що позивні беруть героїчні або хоча б нейтральні, але точно не кумедні.

— Чому? Бо я в міру вгодований чоловік у розквіті сил!

Карлсон зареготав. Він був схильний реготати.

— Божена.

У жінки було несподівано сильне рукостискання. І приємний запах. Сашко подумав, як давно у нього не було сексу. І як він за ним скучив. Божена! М-м-м-м! Троє повернулися за стіл, подивилися на Сашка.

— То що, Одиссейовичу, хочеш продовжити службу у нашому підрозділі?

Дід уважно подивився на Сашка, наче сканував його. Сашко знітився.

— А що у вас за підрозділ?

— О-еМ-Зе-еМ-О!

Карлсон виголосив це з таким пієтетом, наче йшлося про полк «Азов», не менше.

— Оемзеемо?

Сашко здалося, що над ним знущаються.

— Це аббревіатура: О-еМ-Зе-еМ-О.

— І що вона значить?

— Специфіка нашої роботи така, що дізнатися про нас ти зможеш лише якщо погодишся служити, підпишеш контракт і документи про нерозголошення.

Божена говорила тихо і впевнено. Сашко зовсім занервував.

— Нерозголошення?

— Так.

Сашко уважно дивився на них, наче перевіряв, чи вони не розігрують. Може, просто знущаються? Може, це якесь шоу розіграшів для телебачення? Але зараз війна, яке там нахер шоу! Та й всі троє були серйозні, аж навіть урочисті.

— То що скажеш, Одіссейович?

— Це якась купівля ката в мішку. Може, повідаєте хоч якісь подробиці?

— Ми пропонуємо тобі складну і небезпечну службу, яка приносить Україні велику користь у цій війні.

— Користь?

— Так. Хто-хто, а ми точно робимо значний внесок у нашу перемогу!

Карлсон аж приклав кулак до серця. Знущався?

— Сашко, якщо ти хочеш прозорих умов і повної ясності, тоді залишайся тут, у підвалі, чекай, чи тебе посадять, чи відпустять.

— Посадять?

— Можуть. Але скоріше за все, просто розірвуть контракт і виженуть з тероборони. Ось так. Хочеш ясності, тоді ми йдемо.

Божена суворо дивилася на нього. Сашку подобалися жінки з характером. І ця Божена була дуже сексі в образі суворої пані. Але зараз, здається, він мав вирішити своє майбутнє. Йому пропонували незрозуміло що, це незрозуміло що виглядало дивним та підозрілим. Та от біда, альтернативою цьому далеко не кращому варіанту було залишитися в підвалі, чекати, поки його виженуть з тероборони, заберуть автомат і форму, ще й скажуть повернути грошову допомогу, отриману за підписання контракту. Ну херня ж! Сашко не хотів, щоб все закінчилося саме так.

— Божено, можна хоч трохи конкретики?

— Яка у тебе була конкретика, коли ти двадцять четвертого прийшов у військкомат?

— Згоден, але...

— Хлопче, у тебе є можливість отримати найбільшу пригоду в твоєму житті!

— Одіссейовичу, навіть якщо ти загинеш, ти загинеш героєм!
А це вже немало!

— Загину?

Сашко спитав значно переляканіше, аніж хотів.

— Ти не чув, що зараз війна? А на війні гинуть!

Усі суворо подивилися на нього. Сашко подумав, що його колишня зараз парамедик десь на півдні, двоє друзів воюють, третій пропав безвісти, можливо, в полоні. А він байдикував на блокпостах у глибокому тилу. Та тепер і цього не буде. Він хотів захищати Батьківщину.

— Я згоден.

Сашко сказав і видихнув з полегшенням. Троє за столом, здається, теж видихнули.

— Ну ось і добре. Ходімо.

— Як ходімо? Я ж під арештом!

— Вже ні.

Вони вийшли з кімнати. В коридорі чекали поліцейські, Божена сказала, що забирає Сашка.

— Дід, виріши все по паперах. Чекатимемо на вулиці.

Вони пішли. Це був один з оклунківських райвідділків, Сашка якось привозили сюди за бійку. Вийшли на ґанок, Сашко при-мружився від сонця, жадібно дихав весняним повітрям.

— Почекаємо.

Божена залишалася з Сашком, а Карлсон пішов на стоянку. Карлсон! Сашко не розумів, як можна було погодитися з такий позивним. Сам він спочатку був Одісеєм, але слово виявилося заскладним для побратимів з тероборони, простим дядькам, які про жодну античну міфологію не чули. То почали називати Єнісеєм. Це була якась пацавата кацапщина, то Сашко став Вишнею, за своїм прізвищем. Не так щоб дуже ок, але все ж краще за Єнісея.

— Тримай.

Дід теж вийшов на ґанок, подав Сашку його паспорт, військовий квиток і телефон.

— Ого! Дякую!

Сашко не до кінця вірив в реальність того, що відбувається.

— А от і Карлсон.

До них підїхала велика машина типу «будинок на колесах», пофарбована у сіро-зелений колір. Дід відчинив бокові двері і махнув рукою.

— Ласкаво просимо на борт «Відплати»!

— «Відплати»?

Сашко здивувався, а Божена підштовхнула його в спину, Дід підхопив за руку, фактично запхали в цей автомобіль. Дід зачинив двері і машина рушила. Сашко розгублено озирався.

— Сідай.

Дід і Божена присіли на невеличкий диван, який стояв під стіною. Перед диваном був стіл. Сашко присів на відкидне сидіння біля протилежної стіни. В середині машина була досить сильно запакована: якісь шафи, куток зі столом, лампою і якимось знаряддям, ще в одному кутку невелика кухня. Над диваном висів портрет якогось дядька з дивною зачіскою. Сашко роздивлявся все це диво і лише очима блимав.

— «Відплата»?

— Ріо-де-Відплата! Наша улюблена тачіла і твій дім на найближчі тижні!

— Дім?

— Окремого спального місця тобі надати не можемо, спатимеш на підлозі. Карематом і спальником забезпечимо.

— Може, нарешті поясните, чим займаєтеся?

— Спочатку підпишеш документи. Ось це — про нерозголошення.

Божена подала Сашку аркуш. На ньому був короткий текст, що підписант зобов'язується зберігати в таємниці свою службу в ОМЗМО і всі її обставини. Сашко вписав своє ім'я та прізвище і подивився на Божену, хотів спитати, але під її поглядом передумав. Підписав.

— І дату.

Поставив дату.

— Тепер контракт.

Ще один аркуш. Сашко знову вписав себе і підписався під тим, що бере на себе зобов'язання виконувати всі накази командування ОМЗМО і дотримуватися дисципліни. Підпис, дата.

— Слухайте, зазвичай у контракті є права і обов'язки, а тут лише другі. Це не помилка?